

Memo uitvoering achterwege laten vervolgingskosten bij problematische schulden

Inleiding

In de loop van 2023 heeft de gemeenteraad van Groningen een motie aangenomen die oproept om mensen met problematische schulden de kosten van hun aanmaning en (post)dwangbevel kwijt te schelden. Deze motie is in de bestuursvergadering van 13 mei besproken (zie bijlage).

Het bestuur heeft haar uitvoeringsorganisatie gevraagd om de wijze waarop dit uitgevoerd kan worden op papier te zetten met als uitgangspunt dat de betrokken waterschappen (Hunze en Aa's en Noorderzijlvest) geen financieel nadeel zullen ondervinden van de Groninger wensen op dit vlak.

In deze memo een voorstel waarmee de zaak uitgevoerd kan worden binnen de door het bestuur aangegeven kaders.

Werkwijze

Uit de besproken motie blijkt dat aan de doelgroep (belastingsschuldigen die zich in een minnelijk of wettelijk schuldsaneringstraject bevinden) circa 20.000 euro aan aanmanings- en dwangbevelkosten (zgn. vervolgingskosten) wordt opgelegd.

Het gaat hier om mensen die zelf in de gaten hebben dat de schulden die ze hebben opgebouwd een groot probleem vormen en actie hebben ondernomen, of daartoe door de rechter gedwongen zijn.

Bij iedere onbetaalde belastingsschuld onderzoekt de belastingdeurwaarder wat de mogelijkheden zijn om deze te verhalen op het inkomen, het vermogen of de bezittingen van de belastingsschuldige. Bij dit verhaalonderzoek speelt de inbreng van de bewindvoerder bij een eventuele minnelijke of wettelijke schuldsanering een belangrijke rol: hij of zij heeft een goed beeld van de financiële positie van zijn of haar cliënt en kan ook afbetalingsvoorstellen doen. Is er geen of maar gedeeltelijk verhaal mogelijk dan stelt de deurwaarder voor om (gedeeltelijk) af te zien van verdere invordering: de belastingsschuld blijft bestaan maar wordt verder niet ingevorderd. De kans dat dit gebeurt bij mensen die in een minnelijk of wettelijk schuldsaneringstraject zitten is vele malen groter dan bij 'gewone' belastingsschuldigen. Dat maakt het relevant om te onderzoeken welk deel van de vervolgingskosten ook daadwerkelijk worden betaald door de doelgroep. Dat blijkt circa 5 procent te zijn, wat overeenkomt met een jaarlijks bedrag van € 1.000,-.

Voorstel

Gelet op de geringe hoogte van de daadwerkelijk gederfde vervolgingskosten stelt het Noordelijk Belastingkantoor voor om af te zien van een verdere verrekening tussen gemeente en waterschappen.

**Bijlage:
de op 13 mei besproken motie**

Verzoek aan bestuursleden NBK van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's

- Mensen die hun belastingaanslag niet op tijd betalen, ontvangen van het Noordelijk Belastingkantoor een aanmaning en als zij dan nog niet betalen een dwangbevel. Aan de aanmaning en het dwangbevel zijn kosten verbonden. In de bestuursvergadering van het Noordelijk Belastingkantoor van 25 maart jl. heeft wethouder Wijnja van de gemeente Groningen de vraag gesteld of de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's ermee in kunnen stemmen dat het Noordelijk Belastingkantoor aan mensen met problematische schulden geen aanmanings- en dwangbevelkosten in rekening brengt als zij betalingsachterstanden hebben.
- Aanleiding voor deze vraag is een motie (zie hieronder) die het vorig jaar door de Groningse gemeenteraad is aangenomen. In deze motie vraagt de gemeenteraad het college van B&W om te onderzoeken of het mogelijk is om bij mensen die in een problematische schuldensituatie zitten de aanmanings- en dwangbevelkosten achterwege te laten als zij bij het Noordelijk Belastingkantoor betalingsachterstanden hebben.
- Voor uw reactie wil wethouder Wijnja u graag het volgende meegeven:

1. Eén aanslagbiljet voor aanslagen gemeente en waterschap

De Groningse belastingaanslagen staan samen met de aanslagen van het waterschap Hunze en Aa's of het waterschap Noorderzijlvest op één aanslagbiljet. Omdat de aanmaningen en dwangbevelen betrekking hebben op het totaalbedrag van alle aanslagen op een aanslagbiljet heeft een eenzijdig besluit van de gemeente Groningen dat het Noordelijk Belastingkantoor geen aanmanings- en dwangbevelkosten in rekening hoeft te brengen, geen zin. De waterschappen Hunze en Aa's en Noorderzijlvest moeten eenzelfde besluit nemen.

2. Afbakening doelgroep

De motie richt zich op '*mensen met problematische schulden*'. Dat is een te ruime omschrijving van de doelgroep. Omwille van de uitvoerbaarheid door het Noordelijk Belastingkantoor is de doelgroep nader afgebakend en bepaald op '*mensen die in een minnelijk of wettelijk schuldsaneringstraject zitten*'. De mensen die in een Msnp¹- of Wsnp-traject² zitten zijn bij het Noordelijk Belastingkantoor bekend.

3. Kosten aanmaning en dwangbevel

- De aanmanings- en dwangbevelkosten zijn geregeld in de Kostenwet.
- De aanmaningskosten zijn € 9 bij een openstaande belastingsschuld tot € 454 en € 19 bij een openstaande belastingsschuld van € 454 of meer.
- De dwangbevelkosten zijn € 49 verhoogd met € 4 van elk geheel bedrag van € 45 waarmee de openstaande belastingsschuld € 45 te boven gaat.

¹ Minnelijke schuldsanering natuurlijke personen

² Wettelijke schuldsanering natuurlijke personen

- De totale aanmanings- en dwangbevelkosten zijn in de begroting van het Noordelijk Belastingkantoor geraamd op een bedrag van ruim 2 miljoen euro.
- 4. Aantallen en bedragen**
 - In 2022 hebben **328** huishoudens die in een Msnp- of Wsnp-trajecten zitten een **aanmaning** van het Noordelijk Belastingkantoor ontvangen. Het totaalbedrag van de in rekening gebrachte aanmaningskosten was **€ 2.785,--**.
 - In 2022 hebben **239** huishoudens die in een Msnp- of Wsnp-trajecten zitten een **dwangbevel** van het Noordelijk Belastingkantoor ontvangen. Het totaalbedrag van de in rekening gebrachte dwangbevelkosten was **€ 16.673,--**.
 - Het Noordelijk Belastingkantoor loopt hierdoor in totaal ca. 20 duizend euro aan vervolgingskosten mis bij uitvoering van de motie. Omdat het hier alleen vervolgingskosten betreft die betrekking hebben op de deelnemers gemeente Groningen en de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's zal hiermee in de kostenverdeling rekening mee worden gehouden.
- 5. Bevoegdheid** In de motie wordt verschillende keren 'toepassing hardheidsclausule' genoemd als instrument om uitvoering te geven aan de motie. Dit is niet het juiste instrument. Het bestuur van het Noordelijk Belastingkantoor zou in de Leidraad Invordering van het Noordelijk Belastingkantoor kunnen regelen dat bij mensen in een Msnp- of Wsnp-traject de aanmanings- en dwangbevelkosten achterwege blijven.

Vraag aan de Dagelijks Besturen van de waterschappen Noorderzijlvest en Hunze en Aa's:

Kunt u ermee instemmen dat het Noordelijk Belastingkantoor aan mensen die in een minnelijk of wettelijk schuldsaneringstraject zitten geen aanmanings- en dwangbevelkosten in rekening brengt als zij betalingsachterstanden hebben?

Planning:

Het bestuur van het Noordelijk Belastingkantoor heeft afgesproken in de bestuursvergadering van 13 mei terug te komen op dit onderwerp.

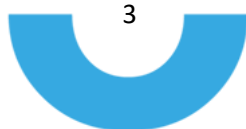
TEKST VAN DE MOTIE

Motie (M 07):

Toepassen hardheidsclausule problematische schulden

Constateerde dat:

- In het coalitieakkoord het doel gesteld is om langdurige armoede en problematische schulden te voorkomen;
- Er door de gemeente Groningen kostenverhogende maatregelen (aanmaningen, dwangbevelen, etc.) worden geheven op inwoners met problematische schulden bij betalingsachterstanden;
- Het heffen van deze kostenverhogende maatregelen niet alleen de schuld problematischer maakt, maar dat het stress geeft, het de kwaliteit van leven vermindert en het risico op geweld achter de voordeur vergroot;
- Het door de Kostenwet niet mogelijk is om als gemeente in algemene zin geen kostenverhogende maatregelen toe te passen op onbetaalde rekeningen;

- Er wel een hardheidsclausule kan worden toegepast waardoor de kostenverhogende maatregelen op individueel niveau bij problematische schulden niet toegepast hoeven te worden.

Overwegende dat:

- Het heffen van kostenverhogende maatregelen op onbetaalde rekeningen van inwoners met problematische schulden onredelijk is;
- Het toepassen van de hardheidsclausule op de kostenverhogende maatregelen op gemeentelijke rekeningen bij problematische schulden een belangrijke stap is voor het financiële welzijn van alle inwoners.

Verzoekt het college:

- Verzoekt het college de mogelijkheden te onderzoeken voor het toepassen van de hardheidsclausule op schulden en deze ruimhartig te interpreteren en uit te voeren;
- De mogelijkheden die worden onderzocht periodiek gedeeld kunnen worden met de raad.

Irene Huitema (PvdA)

Jurrie Huisman (SP)

Peter Rebergen (CU)

Terence van Zoelen (PvDD)

Sophie Middelhuis (GL)

Ido Venhuizen (D66)

Dennis Ram (PVV)

